



Наша СЛОВА



Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 28 (1491) 8 ЛІПЕНЯ 2020 г.

Ганаруся маёй Беларуссю

Калі дзень Перамогі - свята са слязамі на вачах, то Дзень Незалежнасці - урачыстасць, якая надае неймаверны прыліў сіл і гонару за сваю краіну.

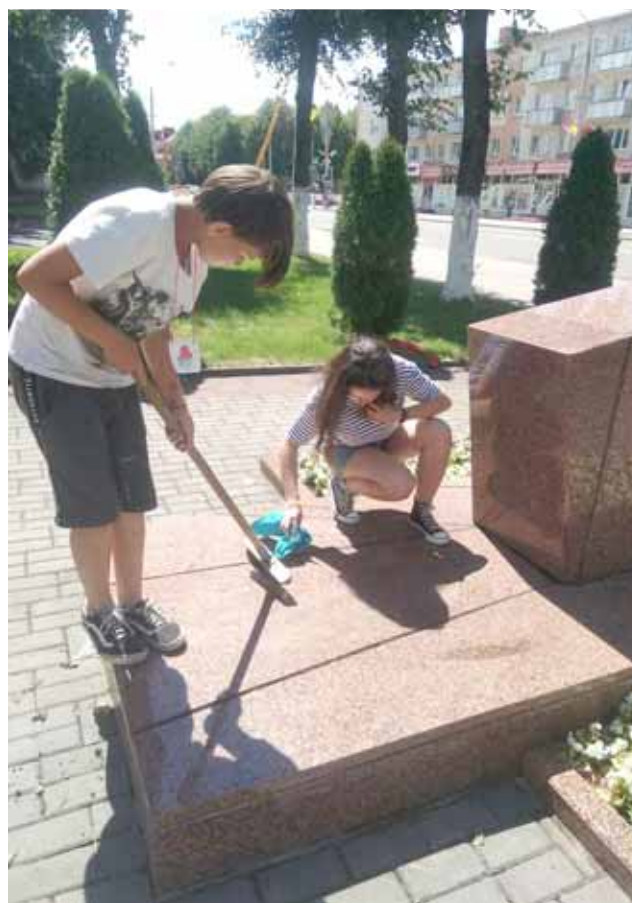
Таму дзень 2 ліпеня напружана святуюць летнім аздарэньнем лагера "ЛІДАТУР" СШ № 11 г. Ліды прайшоў пад дэвізам "Ганаруся маёй Беларуссю". Святочны настрой панаваў з самай раніцы, паўсюль можна было пачуць радасныя мелодыі пра родную



краіну, шчаслівае мірнае жыццё, каханне. Увесь дзень дзейнічала акцыя "Гавары са мной па-беларуску". У кожным атрадзе прайшлі цікавыя і змястоўныя мерапрыемствы, накіраваныя на тое, каб дзеці яшчэ больш даведаліся пра культуру і гісторыю нашай краіны.

Спачатку выхаванцы з нахвненнем выконвалі заданні, размешчаныя на тэрыторыі лагера, у квэст-гульні "Я нарадзіўся беларусам". Кожнае з іх было вясёлым, эмацыйным і напоўненым сэнсам. Дзецям прапаноўвалася скласці мазаіку з выявай карты Беларусі,

успомніць слаўтасці нашай краіны, зрабіць бусліка сваімі рукамі, прадэкламаваць вершы



беларускіх класікаў. Затым з вуснаў дзяцей загучалі "Купалінка", "Рэчанька", "Бывайце здаровы" ў караоке-шоу "Вянок беларускіх песень". Вельмі стараліся і спявалі ад душы нават самыя маленькія спевакі. Яркая падзея стала тэматычная дыскатэка "Беларускі карагод".

Хлопчыкі і дзяўчынкі раскавалі, што дзень у лагера прайшоў хутка і быў вельмі насычаным. Галоўнае, што ён прайшоў не дарма. Таму што захоўваем спадчыну, мы закладаем новыя традыцыі.

Намеснік
дырэктара лагера
Ларыса Барэйша.

Дарагія сябры "Нашага слова"!

У ліпені мы захавалі колькасць падпісчыкаў, але падзенне красавіка - катастрофа, якая не перадоленая, хаця многія арганізацыі імкнуліся паправіць сітуацыю. Па факту гэта ўдалося толькі Магілёву, дзе колькасць падпісчыкаў падвоілася. І што рабіць? Першы крок - зніжаем наклад, што далей - пакуль абсалютна не ясна.

Красавік Ліпень		Красавік Ліпень	
Берасцейская вобласць:		Гомельская вобласць:	
Баранавічы р.в.	13 19	Буда-Кашалёва	3 1
Бяроза р.в.	8 9	Брагін р.в.	1 1
Белаазёрск р.в.	- -	Ветка р.в.	- -
Бярэсце гор.	7 5	Гомель гор.	15 20
Ганцавічы р.в.	1 1	Добруш р.в.	1 1
Драгічын р.в.	- -	Ельск р.в.	1 1
Жабінка р.в.	- -	Жыткавічы р.в.	13 12
Іванава р.в.	- -	Жлобін гор.	- 1
Івацэвічы р.в.	2 3	Калінкавічы гор.	1 1
Камянец р.в.	1 2	Карма р.в.	2 2
Кобрын гор.	1 1	Лельчыцы р.в.	- -
Лунінец гор.	2 1	Лоеў р.в.	- -
Ляхавічы р.в.	- -	Мазыр гор.	1 1
Маларыта р.в.	- -	Акцябарскі р.в.	1 1
Пінск гор.	5 6	Нароўля р.в.	1 1
Пружаны р.в.	3 5	Петрыкаў р.в.	1 1
Столін р.в.	- -	Рэчыца гор.	2 1
Усяго:	43 52	Рагачоў гор.	1 1
		Светлагорск гор.	- -
		Хойнікі р.в.	- -
		Чачэрс р.в.	- -
		Усяго:	44 46
Віцебская вобласць:		Гарадзенская вобласць:	
Бешанковічы р.в.	1 1	Бераставіца	2 2
Браслаў р.в.	1 1	Ваўкавыск гор.	3 3
Віцебск гор.	18 16	Воранава р.в.	2 2
Верхнедзвінск р.в.	5 4	Гародня гор.	25 24
Глыбокае р.в.	5 4	Гародня РВПС	13 14
Гарадок р.в.	2 1	Дзятлава р.в.	5 7
Докшыцы р.в.	3 3	Зэльва р.в.	1 1
Дуброўна р.в.	- -	Іўе р.в.	3 4
Лёзна р.в.	1 1	Карэлічы р.в.	2 2
Лепель р.в.	1 1	Масты р.в.	1 1
Міёры р.в.	1 1	Наваградак гор.	8 3
Наваполацк гор.	18 17	Астравец р.в.	2 2
Орша гор.	3 3	Ашмянны р.в.	3 3
Полацк гор.	3 3	Смаргонь гор.	6 5
Паставы р.в.	2 3	Слонім гор.	8 8
Расоны р.в.	1 1	Свіслач р.в.	4 4
Сянно р.в.	- 1	Шчучын р.в.	1 1
Талочын р.в.	1 1	Ліда	10 9
Ушачы р.в.	3 3	Усяго:	99 95
Чашнікі р.в.	1 1		
Шаркоўшчына р.в.	6 6		
Шуміліна р.в.	- 1		
Усяго:	76 73		
Менская вобласць:		Магілёўская вобласць:	
Беразіно р.в.	3 3	Бабруйск гор.	1 1
Барысаў гор.	4 3	Бялынічы р.в.	- -
Вілейка гор.	1 1	Быхаў р.в.	1 1
Валожын гор.	7 6	Глуск р.в.	1 1
Дзяржынск р.в.	6 6	Горкі гор.	1 1
Клецк р.в.	- -	Дрыбін р.в.	- -
Крупкі р.в.	1 2	Кіраўск р.в.	- -
Капыль р.в.	1 2	Клічаў р.в.	2 2
Лагойск	7 5	Клімавічы р.в.	- -
Любань р.в.	1 1	Касцюковічы р.в.	- -
Менск гор.	163 147	Краснаполле р.в.	- -
Менск РВПС	9 9	Крычаў р.в.	- -
Маладзечна гор.	6 9	Круглае р.в.	1 1
Мядзель р.в.	2 2	Меціслаў р.в.	2 2
Пухавічы РВПС	4 3	Магілёў гор.	18 36
Нясвіж р.в.	6 8	Асіповічы гор.	9 7
Смялявічы р.в.	5 3	Слаўгарад р.в.	1 1
Слуцк гор.	6 4	Хоцімск р.в.	- -
Салігорск гор.	3 1	Чэрыкаў р.в.	1 1
Ст. Дарогі р.в.	- -	Чавусы р.в.	- -
Стоўбцы р.в.	4 4	Шклоў р.в.	2 1
Узда р.в.	1 1	Усяго	40 55
Чэрвень р.в.	1 1	Усяго на краіне:	543 542
Усяго:	241 221		



Адчыніла дзверы паўднёва-заходняя вежа Лідскага замка

Пасля завяршэння комплексу рэстаўрацыйных работ ва ўрачыстай абстаноўцы адчыніла дзверы вежа Гедыміна. Сімвалічна, але значная падзея адбылася ў Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь. Дакрануцца да сярэднявечнай гісторыі змаглі не толькі жыхары горада, але і шматлікія яго госці.

На працягу многіх гадоў не спыняліся работы па аднаўленні замка. Унікальны помнік абарончага дойлідства прайшоў доўгі шлях да адраджэння. У 2001 годзе на рэспубліканскім узроўні было прынята рашэнне пра распрацоўку праекта па правядзенні першачарговых супрацьварыянтных работ. А ўжо ў 2005 годзе ўпершыню на тэрыторыі замка было праведзена маштабнае мерапрыемства - рыцарскі турнір "Меч Лідскага замка". У наступныя гады яно не аднойчы збірала ўдзячных глядачоў, рыцарскія клубы, гасцей з іншых краін. Падзеяй канца 2017 года для горада стала адкрыццё вежы Вітаўта. А сёння даступная для наведвання вежа Гедыміна.

- Паралельна з будаўнічымі работамі (унутраным аздабленнем, правядзеннем цепла-, электра-, вентыляцыйных, супрацьпажарных і іншых сістэм) праводзілася праца і па музеяфікацыі вежы, - распавядае дырэктар Лідскага гістарычна-мастацкага музея Вольга Піліпчук. - Як вынік: падрыхтавана выставачная экспазіцыя, канцэпцыя якой выклікае пэўную цікавасць. Першы ярус паўднёва-заходняй вежы цалкам прысвечаны князю Гедыміну. Эскурсія пачынаецца з агляду ўсталяванай тут скульптурнай кампазіцыі скульптара Вадзіма Вераб'ёва (варта адзначыць, што ідэя пра ўсталяванне помніка заснавальніку горада лунала яшчэ трыццаць гадоў назад). Тут жа змешчана скульптура Гедыміна, аўтарам якой з'яўляецца Аляксандр Лышчык. І ўжо вядуцца перамовы з уладальнікамі практных дакументаў, якія падаваліся на конкурс "Заснавальнік замка - князь Гедымін" два гады назад. Магчыма, яны таксама зоймуць ганаровае месца ў гэтай экспазіцыі.

Як вядома, для абароны



земляў Вялікага Княства Літоўскага ад ворагаў (а ў XIV стагоддзі беларускія тэрыторыі падвяргаліся масаваму нашэсцю крыжакі) і будаваліся замкі. Экспазіцыя другога паверха цалкам прысвечана гэтай перыяду гісторыі. Наведвальнікі змаглі даведацца, як зараджалася Вялікае Княства Літоўскае ў кантэксце Еўропы, развівалася, пашырала свае межы. У

зале размясціліся макеты замкаў, прыведзены цікавыя факты пра будаўніцтва магутных сярэднявечных сцен. Тут жа ўсталявана інтэрактыўная панэль, на якой дэманструюцца ўсе этапы станаўлення дзяржавы ад яе вытокаў.

На трэцім паверсе вежы можна ўбачыць аўтэнтычныя прадметы, якія былі знойдзены на тэрыторыі аб'екта падчас археалагічных раскопак. Напрыклад, прадстаўлена цэгла-пальчатка. Захаваўся да нашых дзён і сам раствор - фрагмент застылага вапнавага раствора той пары. Тут жа працуе інтэрактыўная зона, дзе дзеці змогуць паспрабаваць зліпіць цагліну, даведацца тэхналогію вытворчасці цэгля.

- Некаму можа здацца, што ў вежы шмат вольнай прасторы, - заўважыла Вольга Піліпчук. - Гэта звязана з тым, што мы і ў далейшым намераны вывучаць гэты аб'ект, аб'яднаўшы высілкі не толькі з беларускімі музеямі, але і з калегамі з іншых краін. Запла-

фар, шкуры жывёл на сценах, якія служылі для ўцяплення. Гэта ўся абстаноўка? Сапраўды, уся! Князь спыняўся ў замку на некалькі дзён. Па гэтых прычынах убрание яго пакояў не ўражвала багаццем. Ні якіх вычурнасцяў, пампэзнасці наведвальнік не ўбачыць. Уся мэбля лічылася паходнай: яе можна было разабраць і павесці.

І на закуску - выстава менскага выдаўца, блогера і фотамастака Сяргея Плыткewіча, які таксама прысутнічаў на адкрыцці вежы. Аўтар праекта "Планета Беларусь" ажыццявіў больш за сто авіяпалётаў над самымі маляўнічымі куткамі краіны. У фотаработах прадстаўлены ўнікальныя, найпрыгажэйшыя месцы нашай краіны - помнікі архітэктуры, культуры, прыродныя запаведнікі. Пазнаёміўшыся з Лідскім замкам, гоць горада абавязкова зможа склаці сваю асабістую карту падарожжа, пазначыўшы на ёй свой далейшы шлях. Яшчэ адна рызычка верхніх ярусаў - гэта тое, што яны з'яўляюцца ўнікальнай назіральнай пляцоўкай, з якой можна ўбачыць замкавы двор, горад, помнікі архітэктуры, размешчаныя ў непасрэднай блізкасці да вежы Гедыміна з 25-мятровай



узнаўленне тых інтэр'ераў, якія былі, а значыць, і духу збудавання. Як ужо гаварылася вышэй, замк выконваў абарончую функцыю. Таўшчыня яго сцен - ад двух да паўтара метраў. Натуральна, аб'ёмна было нерэальна. У пакоях увесь час трымалася высокая вільготнасць і падтрымліваць камфортную тэмпературу паветра для пражывання было вельмі складана. У экспазіцыі можна ўбачыць ложак з полагам, стол, лаўкі, ку-

вышыні. Магу запэўніць: дух займае.

- Гэтая экспазіцыя - не канчатковы вынік працы калектыва. У перспектыве будзем рабіць усё магчымае, каб любімы ўсімі жыхарамі горада аб'ект маглі наведаць як мага больш людзей. Ну і, вядома, прагназем значнае павелічэнне ліку гасцей, у тым ліку замежных, - заўважыла Вольга Піліпчук.

Вольга Капцэвіч,
lidanews.by.



Рэгіянальныя музеі - захавальнікі гісторыі і традыцый

Не толькі цэнтральныя сталічныя музеі адчынілі свае дзверы пасля доўгага перапынку для наведвальнікаў, але і маленькія рэгіянальныя.

Гасцінна сустрэў аматараў падарожжаў па родным краі Карэліцкі краязнаўчы музей.

Установа была створана 23 траўня 1969 года як раённы музей народнай славы. У 1972 годзе быў выдзелены будынак для гістарычна-краязнаўчага

музея. Цяперашняя экспазіцыя была адкрыта 4 чэрвеня 1995 года да 600-годдзя з дня першага згавання пра Карэлічы ў пісьмовых крыніцах.

Пётр Мікалаевіч Капура, у мінулым - выкладчык гісторыі, ахвотна распавёў пра цікавосткі Карэлічаў і Міра.

Упершыню Карэлічы ўзгадаліся ў Хроніцы Ліндэнבלата ў 1395 годзе у сувязі з нападам войскаў Тэўтонскага ордэна на Мір. Іншая дата звязана з 1434 годам, калі Вялікі князь літоўскі Жыгімонт Кейстутавіч падараваў Мір і навакольныя землі, у тым ліку Карэлічы, свайму паплекніку віленскаму кашталяну Сеньку Гедыгольдавічу. У XVI стагоддзі Карэлічы былі сядзібай вялікіх князёў ВКЛ, а з другой паловы XVII стагоддзя мястэчка належала Радзівілам. Карэлічы мелі магдэбурскае права, у гарадку існаваў будынак ратушы.

У 1736 годзе тут пачала працаваць мануфактура ткацкіх габеленаў. Карэліцкія шпалеры не

адно дзесяцігоддзе ўпрыгожвалі інтэр'еры замка ў Нясвіжы.

Экспазіцыя музея знаёміць наведвальнікаў з помнікамі археалогіі на тэрыторыі раёна (сярод экспанатаў ёсць матэрыялы раскопак з неалітычнай стаянкі ля в. Ярэмчы і гарадзішча жалезнага веку ля в. Варонча), з гісторыяй края ў перыяд сярэднявечча (змяшчаны археалагічныя знаходкі з раскопак ў г. п. Мір і Мірскім замку, скарб медных манет солідаў XVIII ст., рукапісныя кнігі XVIII - XIX ст. і інш.), з земляробчымі каляндарнымі абрадамі беларусаў.

Карэліцкі музей багаты на этнаграфічныя экспанаты, гаспадарчыя прылады - бароны, плугі, ступы, жорны, якія адлюстроўваюць фізічную моц, з якой жыхары гэтых мясцін працавалі на зямлі. Экскурсавод таксама прадаманстраваў узбраенне рыцара, якое важыла 60 кілаграмаў.

Вялізны куфар, дзе захоўваліся ручнікі і строі, тканьня і вышываньня ў пасаг, сведчыць пра

адвечныя жаночыя клопаты і ўмельства мясцовых майстрыц.

У музея захоўваюцца і экспануюцца шматлікія матэрыялы, якія расказваюць пра жыццё, навуковую і творчую дзейнасць славуных людзей Карэліччыны (Я. Чачота, І. Дамейку, А. Мілюца, А. Бажко, Я. Брыля, А. Дзеркача, В. Іпатаву, Р. Тармолу, У. Калесніка, П. Конюха, А. Ільінскага, П. Ламана і інш.). Значны раздзел экспазіцыі музея прысвечаны падзеям, якія адбываліся на тэрыторыі раёна ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Наведвальнікі могуць убачыць дакументы акупацыйнага перыяду, фотаздымкі загінуўшых жыхароў раёна, даведацца пра трагедыю спаленых на Карэліччыне вёсак.

У музеі праводзяцца агляльныя і тэматычныя экскурсіі, сустрэчы з ветэранамі вайны і мерапрыемствы, прысвечаныя нашым славытым землякам. Кожны год супрацоўнікі рыхтуюць перасоўныя выставы, з якімі жыхары Карэліччыны знаёмяцца на раённых святах, у школах і іншых установах.

Для школьнікаў і дарослага насельніцтва чытаюцца лекцыі на краязнаўчую тэматыку. Кожнае летняе падарожжа нават у маленькі гарадок можа стаць крыніцай вывучэння гісторыі роднага краю.

Па дарозе давялося наведаць вёсачку Любанічы ў Карэліцкім раёне на рацэ Сэрвач. На ўзгорку між ліпаў знаходзіцца невялікі храм Успення Прасвятой Багародзіцы.

Эла Дзвінская,
фота аўтара і з сайта <http://korelichi-museum.by>.



Юрка Нагорны

Лістапад.

Першае паляванне

1.

- Сёння пстрангоў лавіць пойдзем, - бацька паведаміў гучна. Быццам на свята збірацца знак быў пададзены ў хаце. Мама клубок старых нітак, што не саткала ў кроснах, недзе з-за печы дастала. Ніткі буцвец пачалі - моль іх крыху папсавала. Газы наліўшы ў банку, тата клубок апусціў той: - Хай набрыняе, гарэў каб пару гадзінаў - не меней. Сам жа, узяўшы напільнік, восці падточваць пачаў ён, пальцам спрабуючы джала. Я паглядаў з захапленнем і прадчуваў ужо свята. Той лістападаўскі вечар помню ў дэталях да сёння... Неўда звівалася ўнізе, метраў, мо, трыста ад хаты. Ўперадзе бацька з васцямі, як той Няптун на малюнку, з торбай, дзе будзе здабыча.

2.

Я ж паспяваю ледзь ззаду з банкай, клубок дзе шархоха. Восць і рака ўжо струменіць, плынь пясок донны шліфуе, і ў карчах заціхае... - Тут, з-пад карчоў яны выйдучь церціся пузам на плыні, - бацька прамовіў нягучна. Выняўшы з торбы сякерку, высек з алешыны жэрдку, газай клубок набрынялы ён насадзіў на жардзіну, дротам яшчэ абкруціўшы, каб не зваліўся з дзяржання. Сам закурыў цыгарэту, вочы ў раку ўтаропіў. - Што ж, пачынаем, - прамовіў. І, запаліўшы паходню, даў у руку мне, сказаўшы: - Тут восць ты стой і свяці, плёс каб пясчаны быў відзен. Сам хутка ўбачыш, як выйдзе з тых вунь карчоў дуплаватых, моцна ўляпіўшыся ў жэрдку, купка пстрангоў серабрыстых.

3.

Тую паходню трымаў я і на плёс жоўты ўзіраўся... І, сапраўды, неўзабаве дзве серабрыстыя стронгі выйшлі нясмела. Бацька, хвіліну счакаўшы,

восці трымаючы крэпка, ціха падкраўшыся к плыні, рэзка васцямі ўдарыў, жоўтую муць ўскалаціўшы. - Пацэліў, - усклікнуў ён гучна і на васцях, ўверх паднятых, цела пстранга затрымцела. Зняўшы з зазубрын яго, у торбу з травой ўкінуў. - Добры пачатак: два фунты, не меней, - бацька лагодна прамовіў. Тры яшчэ плёсы прайшлі мы, покуль паходня гарэла. І серабрыстую стронгу бацька яшчэ раз уцэліў... Пэўна, той восеньскі вечар старт даў таму, што завецца жарсцю рыбацкай таёмнай, што нас да сёння трымае, быццам кручком падчапіўшы.

У Селішча да дзедавай хаты

Сцяжынка бяжыць ля рачулкі, абыходзіць кусты, камяніскі - спяшаецца ў Селішча, да дзедавай хаткі. Іду ля сяліб хутаранскіх, слухаю: ці не забрэша сабака, а мо да мяне кінецца... Рука моцна трымае кіёк з цвіком у канчары. Восць і ўзгорак віднеецца - дзве бярозкі растуць за ім. Тут сяліба была Зосі - бабулі і Костуся - дзеда, яе ўжо няма гадоў шэсцьдзесят. Вывезлі хату на дровы... Арэшнік вакол пассякалі. Ажынік, асінік, кустоўе запаланілі пагорак. І знаку ні-ні ад сялібы... Толькі стаіліся ў цёплай зямлі цагліны ад коміна і слухаюць крокі мае...

Тамара Краўчанка

Зборнік вершаў чытаю Былой аднакурсніцы. Колькі ж часу прайшло? Бадай, паўстагоддзя. З нейкай трывогай шукаю партрэт на старонцы: ці пазнаю Тамару? Помню я маладой, чарнабровой, агністай, з паглядам гарэзлівым.

... Глядзіць на мяне жанчына зусім незнаёмая, каб сустрэў дзе на вуліцы - нізашто не пазнаў бы. Як гады нас мяняюць... Стаў чытаць яе вершы - і голас здалёку наблізіўся, і міла ўсміхнулася мне Тамара-Кармэн аднакурсніца.



70-гадовы ксёндз Уладзіслаў Завальнюк даехаў на фэст у Будслаў на монаколе



Пробашч менскага Чырвонага касцёла, 70-гадовы ксёндз-канонік Уладзіслаў Завальнюк завершыў 4-дзённую адзіночную пілігрымку з Менска ў Будслаў.

Там 2 ліпеня фэстам адзначаюць свята Будслаўскага абраза Божай Маці. Праз пандэмію пілігрымкі вялікімі групамі адменены, таму ксёндз выправіўся туды самастойна. У якасці транспартнага сродку выбраў монакола, ездзіць на якім навучыўся не так даўно, паведамляе агенцтва "Мінск-новости".

29 чэрвеня ў Чырвоным касцёле прайшла імша. Праводзіць ксяндза прыехалі тры дзясяткі чалавек з монаколамі. Пасля гэтага ён выправіўся ў 132-кіламетровую вандроўку. За гарадской рысай святара суправаджаў легкавы аўтамабіль.

Загадчыца гаспадаркі Чырвонага касцёла Алена Кабяк расказала агенцтву:

- Зрабілі прыпынак у Даўгінаве, пробашч адпачывае, - сказала яна. - У першы дзень, як выправіліся з Менска, праехалі ад МКАД адрэзак 31 км. Цяжкім выдаўся аўторак 30 чэрвеня, калі ліў моцны дождж. У нашай машыне залівае лабавое шкло, а

ксёндз Уладзіслаў едзе на монаколе. Ягоны жоўты плашч хоць лічыцца непрамакальным, але ўсё ж... 1 ліпеня прайшлі 22 км. Надвор'е было нядрэннае, свяціла сонца.

Па словах спадарыні Алены, пробашч рухаўся з хуткасцю прыкладна 25 км/г, праз 5-7 км рабіў прыпынак, адпачываў 15-20 хвілін і ехаў далей. У дарозе праводзіў імшу і абрад адарацыі.

Ехаць на монаколе вялікую дыстанцыю няпроста: моцна стамляюцца спіна, бо трэба трымаць раўнавагу, і ногі, якія знаходзяцца бяз руху ў адным становішчы. І ўсё гэта чалавеку ва ўзросце.

Да таго ж паломнік трымаўся посту, на працягу 9 дзён нічога не еў, піў толькі ваду. Дзе ён ні спыніўся, усюды яго гасцінна сустракалі.

2 ліпеня ксёндз Уладзіслаў працягнуў свой маршрут, заключны адрэзак крыху перавышаў 20 км. У першай палове дня ён дасягнуў фінішу.

2 ліпеня ў Будславе прайшла імша з удзелам айца Уладзіслава Завальнюка і мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча.

Радые Свабода.

Навіны Германіі

У Германіі ідуць акцыі за вольныя выбары ў Беларусі

Каля 170 чалавек прынялі ўдзел у акцыі салідарнасці з Беларуссю, якая прайшла ў Берліне 27 чэрвеня.

Удзельнікі акцыі сабраліся ў цэнтры нямецкай сталіцы на Бернаўэрштрасэ перад захаваным фрагментам Берлінскай сцяны.

У акцыі, па інфармацыі яе арганізатараў, апроч прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў Берліне таксама прынялі ўдзел былы міністр замежных спраў ГДР Маркус Мекель, дэпутат бундэстага Сандра Бубендорфер-Ліхт, а таксама іншыя прадстаўнікі нямецкай палітыкі.

Акцыя была ўзгодненая з гарадскімі ўладамі.

Аналагічныя мерапрыемствы 27 чэрвеня таксама прайшлі ў Брэмене і Гамбургу.

У горадзе Дзюсельдорф на паўночным захадзе Германіі некалькі дзясяткаў беларусаў з бел-чырвона-белымі сцягамі 3 ліпеня другі раз за тыдзень выйшлі на акцыю салідарнасці, піша "Радые Свабода".

Яны пратэставалі супраць рэпрэсій у Беларусі.

Яшчэ адна акцыя салідарнасці з Беларуссю запланавана ў Берліне на 18 ліпеня.

Паводле СМІ.



Акцыя ў Берліне



Акцыя ў Дзюсельдорфе

Гадавіна перамогі Рэчы Паспалітай над Маскоўскай дзяржавай

Баранавіцкія актывісты адзначылі 360-ую гадавіну перамогі Рэчы Паспалітай над Маскоўскай дзяржавай пад Палонкай. З Палонкаўскай бітвы пачаўся фактычна пералом у цяжкай для Рэчы Паспалітай 13-гадовай вайне. Ушанаванне нашых продкаў-валяроў стала даўняй традыцыяй у баранавіцкіх актывістаў-патрыётаў, кажа арганізатар паездкі Уладзімір Гундар:

- Вось з гэтай палонкаўскай перамогі

фактычна пачаўся пералом па ўсёй вайне. Пачалося вызваленне земляў Вялікага Княства Літоўскага ад маскоўскага захопніка.

Актывісты прыбралі тэрыторыю ля помніка, усклалі кветкі, паставілі прыгожы кошык са стужкамі колеру польскага сцяга і нашага нацыянальнага вялікалітоўскага, бел-чырвона-белага, запалілі знічы, памаліліся, паспявалі песні і пачыталі вершы. Святочны настрой быў крыху сапсаваны стар-



шыней Палонкаўскага сельвыканкама, якая пад'ехала на правах гаспадыні да святкуючых і грозна дапытала, хто такія, ці ёсць у іх дазвол на мерапрыемства і прыгразіла выклікаць міліцыю. Кажа ўдзельнік акцыі Юрый Казакевіч:

- Самае страшнае тое, што гэтыя людзі лічаць, быццам маюць права дыктаваць нам умовы жыцця, дыктаваць нам, як сябе паводзіць, каго нам ушаноўваць, каго нам памятаць. Яны, па сутнасці, як ланцу-

говя сабакі існага рэжыму.

Паводле баранавіцкай спявачкі Галіны Ярашэвіч, ушанавалі не толькі памяць продкаў-валяроў, але і тых, хто працягнуў іх справу ў барацьбе за свабоду і волю - баранавіцкага паэта, які памёр нядаўна ў Расеі ад каронавіруса, Яўгена Савельева і былога кіраўніка Баранавіцкага ТБМ, якога ўжо 5 гадоў няма з намі, Віктара Сырыцу.

*Беларускае Радые Рацыя.
Баранавічы.*

(Працяг. Пачатак у папяр. нумарах.)

БАЛАДА МІКОЛЫ ТРУХАНА
(18.08.1947 - 20.03.1999)

На сцэну выйсці і на ёй застацца,
Як застаюцца зоры над зямлёй,
Каб разам з намі плакаць і смяяцца,
І падаць на дарогу прад сабой,
Нібы на вогнішча, якое гіне
У цемры, дзе вятры, снягі, дажджы...
Жывём - пакуль патрэбныя Айчыне,
Айчына ж вечная, як і глыжы
На тых грудках, дзе нашы спяць героі
Забутыя, якія ўсё ж былі,
Як - на абрыве залатыя хвоі,
Што падалі ў раку і ў свет пплылі,
Каб расказаць аб Беларусі далям...
І ты на сцэну выйшаў, каб сказаць,
Што Беларусь - не край балот і жалю,
А край любові светлай, як сляза
Каханай над магілай інсургента,
З крыві якога пачаліся мы
Не для таго, каб век па свеце швэндаць,
А берагчы бацькоўскія дамы
І слова роднае, што тут спрадзеку
Было і будзе тут, пакуль жывём
І зоры адлюстроўваюцца ў рэках,
Бо зоры нашым поўняцца святлом,
Як вочы беларускія анёлаў,
Што ў нашы душы праз вякі глядзяць
І бачаць наша маладое Ёчора
І наша Заўтра, дзе не сумаваць...
5.7.01.2009 г.

БАЛАДА СВЯТАРА ЯНА МАГУСЕВІЧА
(21.06.1948 - 2.09.1998)На Кальварыйскіх могілках спакой
І чуюцца малітвы ў жоўтым лісці

Высокіх дрэў, якія над табой
Самотныя цяпер, як і калісьці
Былі самотныя, бо гэты свет
Не самы лепшы, лепшага й не трэба,
Бо ўсё тут з намі і без нас жыве,
Яднаючы сабой зямлю і неба,
І нашы сэрцы, для якіх і ты
Дарогу асвятляў і быў дарогай
Да роднай мовы з рабскай нематы,
Каб з роднай мовай мы ішлі да Бога,
Бо толькі гэтак зразумее Бог,
Што хочам мы, нядаўна шчэ сляпяя.
І мы ідзём, і не расце больш
На сцежках, над якімі залатыя
Лісты кляновыя, як ліхтары
У замках, што разбураны дазвання.
І першымі прыходзяць святары
Да Бога, каб прасіць нам даравання
За ўсё, што мы не збераглі, святое.
На Кальварыйскіх могілках спакой.
І чуецца ў лістоце трапяткое
Твая малітва над маёй слязой...
16.09.2011 г.

БАЛАДА ЯЎГЕНІЯ ЯНШЧЫЦ
(20.11.1948 - 25.11.1988)

Жыццё кароткае, як ноч, што забівае,
І вечнае, як верш, які з душы ўсплывае,
Як з неба зорка, да якой ісці
Па вострых травах, залатым лісці
І быць сабой, як ластаўцы ў палёце,
Як водсвету агню на тонкім лёдзе,
Што ў лістападзе, як лязо нажа
Блішчыць і, як матыль, імкне душа
Ягонай наталіцца адзінотай,
Нібы агонь - апалаю лістотай...
Жыццё, нібыта геніяльны верш,
Кароткае, і ў вершы ты жывеш,
Які ты нам, самотным, прывячала,
Нібыта з неба зорку даставала,
Каб без цябе застаўшыся адны
Праз ноч змаглі дайсці мы да вясны,
Дзе зразумець, што ластаўка ў палёце,
Як водсветы агню ў анельскім лёдзе...
23.10.2003 г.

БАЛАДА МАР'ЯНА ВІЖА
(23.02.1949 - 1.04.1999)Ля інсургентаў Каліноўскага сядзіш
Прад зорным вогнішчам,
што цепліцца ўначы.

БЕЛАРУСКІ ПАНТЭОН

Балады крыві і любові

Ты не віжуеш, хоць даўно завешся Віж.
З табой твой крыж
і шлях - ад вечнасці ключы.Ты лабірынт стварыў і сам яго прайшоў
І гарадскія кветкі ты пакінуў нам,
А ў кветках мёд - твая да горада любоў,
Дзе нарадзіўся ты,
дзе ёсць твой белы Храм.Ля інсургентаў Каліноўскага сядзіш
І сам, як інсургент, у пыле тых дарог,
Што нас да волі прывядуць, а не ў Парыж,
Не для Парыжа разбураўся тут астрог.
З трывогаю глядзіш на родны мілы кут,
Дзе мала помніць хто не толькі пра цябе,
А пра герояў тых, што гінулі, каб тут
Была краіна, не прастор зямны ў журбе.Ля інсургентаў Каліноўскага сядзіш,
Запісваеш дыханне і сэрцабіццё.
Ты не віжуеш, хоць даўно завешся Віж.
З табой наш свет, што вечны,
як само жыццё.
6.05.2019 г.БАЛАДА УЛАДЗІМІРА БУДНІКА
(28.04.1949 - 8.08.2007)Сваю душу напоўнішы вятрамі,
А музыкай, нібы душою, Храм,

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь Нацыянальны канцэртны аркестр Беларусі

**БЕЛАРУСКАЯ
ДЗЯРЖАВНАЯ
ФІЛАРМОНІЯ**
(19-11 лістапада, 19)

3 снежня 2007 г.
Пачатак у 19.00

УЛАДЗІМІР БУДНІК
памяці кампазітара

**НАЦЫЯНАЛЬНЫ
КАНЦЭРТНЫ
АРКЕСТР БЕЛАРУСІ**

Выканаўцы - лаўрэаты міжнародных і рэспубліканскіх конкурсаў
народнага арцтва Беларусі: М.Скорынка, Г.Білецькі, Ю.Вашчук, С.Венявін, Т.Глозюнова, Г.Грэмбін, Л.Грыбальца,
А.Дзюрыцкі, Д.Качароўскі, Д.Ліс, Р.Мусыка, С.Слава Немо, Н.Таволь, А.Дзюмін,
Л.Клішчова, Т.Полызава, А.Пяроў

МАСТАЦКІ КІРАЎНІК -
народны артыст Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, прафесар

МІХАІЛ ФІНБЕРГ

Даведні па тэлефонах:
284-91-44, 284-74-40

Трымаць ты ўзяўся неба па-над намі
Сваім крыжом, каб пажылося нам
Яшчэ пад гэтым небам, дзе з бусламі
Анёлы нашы ткуць для нас святло,
Якое нам не бачыцца вачамі,
А сэрцам адчуваецца...Было
І ты не верыў, што далёка твая
Вясёлля дзянькі і залатыя,
Калі і музыка, і слова наша
У нас пачуюцца не толькі намі...
Нябёсы чорныя, нібыта сажа
Ад свечак, што без нас згарэлі ў Храме
У час малітвы за цябе й мяне,
Бо ты, душу напоўнішы вятрамі,
А музыкай, нібы малітвай, час,
Трымаць узяўся неба па-над намі
Сваім крыжом, не запытаўшы нас...
10.08.2007 г.БАЛАДА АЛЕСЯ ЕМЕЛЬЯНАВА
(20.03.1952 - 6.10.2005)У пачку цыгарэты, як патроны,
Якімі забіваеш сам сябе,
Бо немагчыма жыць і быць штодзённа
Спакойным у краіне, дзе ў журбе
Далёкіх продкаў курганы сівыя
І рэшткі замкаў у палын-траве,
Дзе вецер, нібы воўк галодны, вые...І тое, што ўсё ж Беларусь жыве
На плячах чутна, на якіх збірацца
Няма дазволу, ды народ прыішоў,
Які не будзе пра дазвол пытацца
На веру, на надзею, на любоў...І любіш ты глядзець, як бусел кружыць
Над хатамі, дзе Беларусь жыве
І сонца ў небе залатою ружай
У будучынь з мінулага плыве
І не знікае, бо яно ад Бога,
Як Беларусь ад Бога, дзе ёсць нам
Для кожнага, як для цябе, дарога
У беларускі самы белы Храм...
30.06.2011 г.

(Працяг у наступным нумары.)

